

GLASILO

„Slovenskega osrednjega čebelarskega društva za Kranjsko, Koroško in Primorsko“
s sedežem v Ljubljani ter „Slov. čebelarskega društva za Spodnje Štajersko“.

===

Urejuje FRANČIŠEK ROJINA.

Izhaja 10. dan vsakega mesca in se pošilja udom zastonj.

Leto XV.

V Ljubljani, mesca decembra 1912.

Štev. 12.

Vabilo na izredni občni zbor

„Slovenskega osrednjega čebelarskega društva za Kranjsko,
Koroško in Primorsko,“

ki se bo vršil

dne 31. decembra t. l. točno ob 10. uri dopoldne v Unionu
(dvorana pri nealkonolnem oddelku) v Ljubljani.

Edina točka izrednega občnega zbora bo posvetovanje in sklepanje
o spremembi društvene udnine.

Maté Hafner, predsednik.

=====

Čebelar v decembru.

I. Lukman.

Le še par dni, in stali bomo pred zaljučkom tekočega leta. Dobro je, da si v duhu predstavljamo vse žalostne in vesele dogodke pretečene čebelarske dobe, da tudi obračunamo z uspehi in neuspehi.

Čebele nadzirajmo le v toliko, kolikor je pojasnjeno v prvih letošnjih številkah: Čim bolj oprezno to storimo, tem boljše je.

Več dela nam dajo priprave za bodoče čebelarstvo leto. Marsikdo hoče svoj čebelnjak ali pa posamezne panji prestaviti na nov prostor. To se zamore sedaj s pridom storiti, posebno ako nam je čebele prestaviti le za nekaj metrov naprej. Panji zamašimo in jih proti večeru, da ne bodo čebele silile na prosto, prav mirno prenesemo. Na novem prostoru odmašimo žrela. Panji in žrela prve dni obsenčimo, da ne izvabi solnce čebelic na izlet, preden so se povsem pomirile. Po preteku 14 dni pa čebele pozabijo na svoje staro stališče in se sedaj hitreje privadijo novemu prostoru nego spomladi, ko so že mogoče izletavale. Tudi jim spomladi, v času zalege, vznemirjenje hudo škoduje.

Dolge zimske večere preberajmo „Čebelarja“, čitajmo čebelarske knjige in skrbimo tako za svojo strokovno izobrazbo. Ob nedeljah popoldne obiskujmo tovariše-čebelarje ter jih nagovarjajmo, da pristopijo v vrsto združenih čebelarjev. V neprisiljenem razgovoru se nam to prav lahko posreči. Sma-trajmo to za svojo dolžnost!

Tudi naš strokovni list bode s to številko dokončal svoje leto. Upajmo, da je dosegel v polni meri svoj namen: združevati čebelarje, vpeljavati novince v pravo čebelarstvo, izkušenega čebelarja pa od slučaja do slučaja opozarjati na razna opravila, da jih ne zamudi, in ga seznanjati z novimi uspešnimi poizkusi na polju naprednega čebelarstva.

Isti namen, samo v ožjem obsegu, pa ima tudi predalček, v katerega sem jaz poizkušal pisati v pretečenem letu. Iz izkušnje vem, da starejši čebelar to rubriko le redkokrat pregleda, ker v istini tudi ni njemu namenjena, zato tudi nisem zanj pisal. Raditega se mi načeloma ni zdela nobena opazka premalenkostna, da je ne bi bil navedel, če se mi je zdelo to za novinca potrebno. Rad pa priznam, da je bila razprava včasih prepovršna, in tudi ne more služiti vsako navodilo za vse kraje. Zato bi si želel, da otvori „Čebelar“ v prihodnje nov predal za razna vprašanja, kakor ga ima n. pr. „Kmetovalec“. Marsikdo izproži vprašanje, za katerega rešitev se tudi drugi zanimati zamorejo.

S temi besedami se poslavljam od svojih čitateljev in jim želim prav ugodno in bogato prihodnje leto.

Petnajst let!

Fr. Rojina.

Pred petnajstimi leti sta se rodila v Ljubljani dvojčka. Mati jima je bila naša kmetijska družba; enemu je bilo ime „Slovensko čebelarstvo“. drugemu pa „Slovenski Čebelar“. Otrok je takoj po rojstvu še slaboten, in tudi čebelarstvo društvo je imelo začetkoma le peščico članov, ali odbor, ki mu je bilo poverjeno vodstvo društva, se je pošteno trudil, da je društvo rastlo in se okrepilo do današnje moči.

Vzgojo „Čebelarja“ sem prevzel jaz. „Majhni otroci, majhne skrbi, veliki otroci, velike skrbi“ — pravi pregovor. Tudi tu; začetkoma in več let pozneje so šteli letniki po 96 strani, potem po 144 strani, zdaj pa čez 200.

Z materijelno hrano ga je zalagalo čebelarско društvo, duševno hrano, s katero sem ga pital, pa sem dobival skozi vsa leta od zanesljivih tvrdk: Jurančič, Žnideršič itd. itd. Teknilo mu je, zakaj „Čebelar“ je zdrav in dobro raste. Zdaj je zopet urastel svoji obleki in z novim letom dobi novo — tudi suktnjo. Prosim, sprejmite ga z dobro voljo, ki naj Vas ne zapusti celo prihodnje leto in še dalje!

=====

Iz večletne izkušnje v prezimovanju.

Iv. Jurančič.

Dandanes imamo že veliko število sistemov panjev, v katerih se na najrazličnejši način čebelari, kakor pač razne krajevne razmere zahtevajo ali boljši uspeh obetajo, četudi so upi kake nahvaljene metode včasih prazni. Vkljub temu so vsi boljši čebelarji edini v glavnih pogojih za dobro prezimovanje, kakršni so:

1. Kreпка, rodovitna, nepoškodovana in ne čez dve leti stara matica.
2. Primerno število (od 18.000 naprej) čvrstih čebel, kolikor mogoče mlajšega zaroda.
3. Potrebna množina zdravega živeža (12—14 kg).
4. Toplo stanovanje; panj, ki narejeno gorkoto po možnosti skupaj drži ter čebele varuje mraza, sovražnikov in vseh zunanjih škodljivih vplivov.
5. Lep, pravilen, ne prestar in ne premlad notranji izdelek.
6. Čisti zrak,
7. Popolni mir.

Težko bi kak umen čebelar navedenim točkam imel kaj ugovarjati; ali v izvrševanju, kako se ti pogoji dosežejo, smo si pa tako različni, da se niti dva čebelarja enega kraja popolnoma ne strinjata. Vsak čebelari po svoje, kar je celo prav, v kolikor je to iz prepričanja in na podlagi lastne izkušnje.

Tukaj hočem nekoliko omeniti, kako jaz prezimujem ter primerjati s tem, kar sem videl pri nekaterih drugih. Dobre, rodovitne matice dosežem s tem, da vsako jesen vse triletne in drugače malovredne odstranim, čebele drugim panjem pridružim, spomladi pa ljudstva na prejšnje število pomnožim. K temu je potrebno zabeležiti letnico vsake mlade matice hitro ko se oplemeni in začne jajca leči. Obnavljanje matic prepuščati čebelam, takorekoč slučajno, se mi ne zdi umestno, zlasti ne pri čebelarenju na med, kjer je jesenska paša, ter se mora v jeseni gotovo število ljudstev kasirati. Pri tem se mnogo mlajših matic uniči, starejših pa pusti, ako ne vemo njihove starosti; samo po rodovitosti se namreč pri tem ne more soditi, ker je marsikatera matica v tretjem letu še rodovitna; potem pa prihodnjo pomlad naenkrat opeša. Ako se še pri takem „tišem obnavljanju“ (preleganju) mlada matica izgubi, se brezmatičnost opazi šele, ko je prepozno, ker ljudstva tozadevno nismo imeli v evidenci.

Zaradi živeža se pri nas ni treba brigati glede kakovosti, pač pa glede količnosti. Za zimo pride ponajveč ajdov med, ki je za ta namen naravnost izvrsten, ker je lahko raztopljiv. Spomladni in poletni je bolj žilav ter se hitreje strdi, zato ga je dobro pred ajdovo pašo odvzeti; to pa tudi iz gospodarskega ozira, ker je dražji. V gozdnih krajih pa, kjer prideta za prezimovanje večinoma jelov in resjev med, ki sta težje prebavna, se vsaj deloma — par satov v sredini sedeža — nadomesti z ajdovim medom ali sladkorjem.

Zraven živeža igra temperatura v prezimovanju najvažnejšo vlogo. Kakor je poleti za čebele glavni element toplota, tako potrebujejo gotovo stopinjo toplote tudi pozimi. Manjkajočo, oziroma po nepotrebnem odhajajočo gorkoto si morajo nadomeščati na stroške živeža in telesnih moči. To oboje pa stane čebelarja med — denar. V panjih z dvojnimi stenami se k oknu pritisne topla blazina ter se medišče in eventuelni prazni sosedni panj izpolnijo z otavo, listjem, lesno volno, suhim mahom itd. in storjeno je vse. Panji, ki se odpirajo zgoraj, se morajo zlasti tukaj dobro zavarovati, ker gorkota ravno zgoraj najbolj odhaja. Panj ne sme znotraj nuditi nikjer hladne ploskve, vse stene, pokrov in dno morajo biti toplo zavarovani. Kjer je bolj hladno, se zbirajo sopari in povzročajo mokroto in plesnobo.

Kolikokrat imajo panji nevidne špranje, ko pokrovi ali vrata slabo zapirajo, ali stene razpokajo, da lahko veter piha skozi panj. S tem obenem prehajamo k naslednji točki, ki pravi, da je čebelam v zimi potreben čist zrak. Ravno ta važni pogoj se dandanes med čebelarji še premalo upošteva ter se tozadevno največkrat greši, najsi bo s „preveč“ ali s „premalo“, četudi večinoma nevedoč in nehote. Za vzdrževanje gorkote se ne more nikdar preveč storiti, ker vsi ti slabi prevodniki, s katerimi panji zavarujemo in odevamo, ne morejo sami gorkote tvoriti, temveč le ohranjajo tisto toploto, ki jo čebele proizvajajo. Več gorkote pa si pod normalnimi pogoji nikdar ne bodo narejale, nego jim je potrebno. Ako je morebiti v zimskem času kdo opazil kako ljudstvo neprimerno ogreto in razburjeno, da je bila šipa topla, voda kapljala iz žrela, čebele pa nemirne, ni bila tega kriva pretopla odeja, ampak največkrat pomanjkanje zraka. Tudi, ako so znotraj panjeve stene in šipe mokre, ni vzrok pretopli panj, temveč nasprotno, ker na toplem se soparji ne izpreminjajo v kapljice. Mnogo čebelarjev še dandanes panjeva žrela v jeseni zoži do 1 cm, da na pr. zamoreta le po dve čebeli naenkrat skozi; in to iz bojazni, da bi ne šlo preveč mrzlo v panj. Ako je žrelo normalne velikosti, t. j. 8—10 cm široko in 1 cm visoko, ga le pustimo leto in zimo popolnoma odprto. V čebelnem panju, kjer toliko živalic cele mesce živi, diha, uživa in se giblje, se tukaj nahajajoči zrak prehitro izpridi in tako majhna luknjica ne zadostuje za prezračevanje. Dasi naj torej žrelo v zimi ostane v vsi velikosti odprto, vendar se naj zavaruje proti mišim z zapornico iz matične mreže, proti vetrovom in solncu pa s prislono deščico.

„Srednja pot, zlata pot,“ velja tudi glede prezračevanja panjev. Svoje dni so izkušali panji opremljati z nekakimi oddušniki ali ventilacijami, pa to se ni obneslo, ker je v panju nastal preprih. Ni pa za čebele hujšega, zlasti

v zimskem času, kakor je preprih. Saj še človek, ki je vendar veliko trdneji in zlasti glede temperature veliko manj občutljiv, laglje prenaša hud veter, kot majhen preprih. A človek lahko nedostatek odstrani ali se mu izogne, čebela pa se ne more pritožiti, niti si sama pomagati.

Marsikdo misli, da morajo panjeve stene biti prodorne, pokrov iz slamnate pletenice, istotako okno nadomestiti s pletenico itd., ker se drugače panji premalo zračijo in satovje plesni. Tudi mrežo priporočajo namesto šipe iz istih razlogov. Pri meni pa prezimujejo čebele že mnogo let s šipo v panju, a ta je toplo odeta, v panjih je večinoma suho, in prezimovanje je dobro. Dokaz dovolj, ako povem, da najmanj že 18 let nisem imel v zimi „mrliča“. Okoli okna ob stenah ostane še špranjic dovolj za prezračevanje, ker jih čebele po končanih jesenskih opravilih ne morejo popolnoma zamašiti. Kdor panji — zgoraj ali zadaj — zapira samo s slamnato pletenico, bo pri natančnejšem preiskovanju našel marsikatero nepotrebno, škodljivo luknjico in zijalo, katero bo zamašil čebelam v prid.

Mrežo namesto šipe v oknu sem poizkušal pred več leti, pa imel sem jo v panjih le par ur.

Ko sem videl, kako so mravlje udobno hodile skozi njo, vrgel sem jo takoj stran, ker ponoči bi imele tod tudi večje in drugi mrčes prosto pot. Zlasti se mi mreža že zato ni mogla nikdar priljubiti, ker se skozi njo jako slabo vidi; ako bi ne mogel imeti šipe, potem mi je ljubša samo deska. Po mojih opazovanjih čebele same dovolj jasno povedo, da jim je mreža zoperna. Ko panj odpremo, nastane hipoma nenavaden šum, v panju nastane preprih! Kolikokrat sem že videl, da vsako močnejše ljudstvo izkuša mrežo zamašiti s smolo, dokaz, da je ne mara. Na vsak način pa je mreža neizogibno potrebna takrat v panju, kadar se čebele prevažajo.

Mokrote in plesnobe v panju pa ne povzroča ne šipa in ne prevelika toplota, a se ista ne odstrani ne samo s prezračevanjem, ne samo s toplim odevanjem, ampak z obojim. Panji morajo biti zmerno zračni in od vseh strani toplo odeti, in v njih ne bo ne mokrote, ne plesnobe, a tudi njih stališče mora biti suho.

Končno še o zadnji točki prezimovanja: „Tihi mir.“ Ako odstranimo in zabranimo vse, kar bi čebele v njihovem zimskem počitku vznemirjalo, potem smo tozadevno storili svojo dolžnost. S tem pa se ne misli, da bi človek ves zimski čas niti od daleč ne smel čebelnjaka pogledati, temveč dobro in celo potrebno je večkrat pogledati v čebelnjak, okoli panjev, pri žrelih itd., ob milejših dneh tudi vrata rahlo odpreti in opazovati skozi okno obnašanje čebelic.

Omenim tukaj, da jaz že celo glede „zimskega miru“ nisem preozko-srčen. Enkrat sem v sredi zime neki panj odprl in razdjal do zadnjega sata. Povdarjam pa, da le enkrat v življenju ter hočem s tem reči, da ne mislim tega kot običajno ali splošno priporočati. Mislil sem, zakaj bi si človek ne dovolil enkrat nekake „zimске revizije“, saj moramo zimsko čebelno življenje proučavati na podlagi lastne izkušnje. — Bilo je preteklo zimo dne 16. januarja; toplomer je kazal + 2⁰ R. Ko panj rahlo odprem, so bile če-

bele še mirne. Vzel sem sat za satom iz panjú, čebele so se začele pregibati in dramiti, kot bi se prebujale iz sna. Pri tretjem satu je prva čebela zletela, potem vedno več, ki pa so se podale pri žrelu zopet v panj. S početka jih je nekoliko padalo na tla, a pozneje ne več, ker so postajale vedno bolj gibčne in živahne. Veliko čebel je bilo poskritih v celicah, za to ljudstvo sprva ni bilo videti posebno močno; med tem pa, ko so sati viseli zunaj na stolcu, so prilezle vun ter sate prav na debelo obsedle. Matica je bila na tretjem satu od vrat v zgornji vrsti, zalege ni bilo še nič. Medu je bilo še dovolj, namreč v zgornji vrsti v prvem satu dobro polovico, v vsakem naslednjem nekoliko več, a zadnji je bil še celo poln. V sredini sedeža je bil med odkrit in tekoč. V spodnjih satih so bile le raztresene kapljice medu. Istotako so čebele spodnje sate le nekoliko obsedale, glavni sedež je bil v zgornji vrsti in sicer spodnja polovica do dve tretjini. Na dnu panjú je bilo nekoliko droba, mrtve čebele nobene. Končno sem spravil vse nazaj v prejšnji red ter otrple pobral; bilo jih je okoli 30. Pri vsem delu se ni izgubilo menda pet čebel. Črez pet minut je bilo satovje dobro obsedeno blizo do dna in šipa precej topla, čebele so še nekoliko šumele, a čez dobre pol ure je vladal v panju zopet popolni mir.

Nemški državni zakon — v boju proti čebelni gnilobi.

Po „Kosmos“-u poroča prof. M. Pirnat.

Silno razširjena čebelna gniloba prizadeva nemškemu čebelarstvu veliko škodo. Lastna pazljivost pa ne more obvarovati čebelarja pred čebelno gnilobo. Četudi uporablja pri svojem čebelnjaku vsa mogoča varstvena sredstva, vendar ne more zabraniti, da ne bi njegove čebele obiskovale tujih okuženih panjev, se tamkaj nalezle kali kužne bolezni in jih zanesle na svoj dom. Gniloba ni enotna bolezen; pod tem imenom je po Zander-ju razumeti tri različne oblike te nalezljive bolezni, te so: kislá zalega, gníla zalega in kužná zalega. Vse te tri vrste bolezni pa imajo skupno to, da na poseben način segnijejo čebelne ličinke, ki so poginile za eno teh treh bolezni. Zato so dali tudi tej skupini bolezni ime gníloba, to se pravi: gníla ali gníjoča zalega. Kot povzročitelji teh bolezni veljajo trije bacili, ki nastopajo posamezno ali skupno: *Streptococcus apis*, *Bacillus álvei* in *Bacillus larvae*. Trosi gníle in okužene zalege so zelo trdoživi in tvorijo vedno nevarnost nalezljivosti, trosi kisle zalege pa le malo časa žive. Važno praktično sredstvo za odstranitev nalezljive tvarine iz tujih čebelnjakov obstoja v tem, da ne kupujemo starih panjev, ali da jih rabimo na vsak način šele tedaj, ko smo jih z vročo sodo pošteno osnažili. Nadalje moramo biti kar najbolj mogoče previdni pri nakupovanju živih čebel in moramo zahtevati pismo zagotovilo, da so ljudstva zdrava. Seveda še ni doslej postavnega pomočka, da bi s potrebno strogostjo kaznovali onega, ki na nepošten način in vedoma prodaja okužene čebele. Takega

prodajalca moremo v najboljšem slučaju prisiliti, da povrne škodo, ako uporabimo vsa postavna sredstva, sicer pa ostane brez kazni.

Z velikim veseljem bodo torej čebelarji slišali, da se vendar enkrat izpolni njihova želja, da bo državno zakonodajstvo uredilo boj proti čebelni gnilobi. Cesarski biologični zavod za kmetijstvo in gozdarstvo in kraljevi zavod za čebelarstvo v Erlangen sta temeljito preiskavala vprašanje o čebelni gnilobi, na podlagi teh preiskavanj so ugotovili primerne določbe in jih že meseca maja t. l. doposlali zaveznim vladam kot načrt državnega zakona za zatiranje čebelne gnilobe. Da morejo čebelarji ta načrt presoditi, preden bodo v državnem zboru o njem razpravljali, je objavil „Reichsanzeiger“ dne 17. maja „začasni načrt postave glede čebelne gnilobe“.

Po „Vossische Zeitung“ prinašamo tu v izvlečku najvažnejše točke (paragrafe) tega načrta, da se ž njimi seznanijo naši čebelarji.

§ 1. Pod gnilobo je v tem zakonu razumeti prenesljive bolezni čebelne zalege, ki jih povzročajo bakterije in ki jih je navadno mogoče spoznati po posebnih pojavih gnilobe, ki se pokažejo pri uničeni zalegi.

§ 2. Uvoz panjev s satjem in zalego iz inozemstva je prepovedan.

§ 3. Panji brez satja (roji), matice, rabljeni panji, satje brez zalege se smejo le tedaj uvažati, ako je dokazan izvir, pri panjih tudi kraj, kjer so nazadnje stali.

§ 4. Za zabranitev gnilobe v inozemstvu bi se mogle po okolnostih uvesti tele naredbe: 1. Zavarovanje čebelnjakov in opazovanje čebelnih ljudstev. 2. Prepoved, čebele odstraniti iz čebelnjaka ali vzeti v čebelnjak. 3. Prepoved, čebelnjak prestaviti, s čebelnimi ljudstvi potovati ali jih pošiljati na razstave. 4. Prepoved, satje, med za krmo, rabljene panji ali rabljena orodja oddajati. 5. Neškodljivo odstranjenje satja z zalego in krmo in medu za krmo in odpadkov iz satja ali iz panjev. 6. Snaženje in razkuževanje čebelnjaka, panjev, orodja in drugih predmetov kakor tudi oseb, od katerih je misliti, da so prišle v dotiko z nalezljivo tvarino. 7. Prestava čebel. 8. Usmrčenje čebel. 9. Prepoved, prirejati razstave živih čebel. Podrobnejša določila o uporabi in izvedbi da zavezni svet.

§ 5. Ako se pojavi v kakem čebelnjaku gniloba, ali se pokažejo pojavi, da se je bati gnilobe, mora to posestnik čebelnjaka takoj naznaniti policijski oblasti ali drugi oblasti, ki jo določi deželna vlada, in mora skrbeti za to, da se čebele, panji, satje, ali deli satja ali medu ne odstranijo iz čebelnjaka, in da se tuje čebele ne sprejmejo v čebelnjak.

§ 14. Za satje in čebele, ki se uničijo vsled oblastvene odredbe (§ 4, št. 5, 8), se mora zagotoviti odškodnina, ki znaša dve tretjini navadne vrednosti, brez ozira na manjšo vrednost, katero je povzročila gniloba.

§ 17. Kdor z namenom ali vsled velike nemarnosti gnilobo zatrosi ali razširi, jamči za stroške oblastvenih naredb, ki so potrebne vsled njegovega ravnanja kakor tudi za odškodnino, ki jo je treba plačati.

Pri utemeljevanju tega zakonskega načrta se povdarja: da bi se poravnanje stroškov enotno uredilo, ni treba; ta stvar se lahko prepusti posameznim državam. Ako bi čebelarjem potom prisilnega zavarovanja naložili poravnanje

odškodnin, bi gotovo v ta namen zadostoval od vsakega panjú letni prispevek 5 pfenigov.

Dostavek urednika: Kakor sem že v 7. številki „Čebelarja“ omenil ima § 2. teh v potrdilo predlaganih zakonov dodatek, da more državni kancelar nasproti deželam, v katerih je boj zoper gnilobo postavno uravnan, dovoliti izjeme — namreč uvoza plemenjakov — in določiti potrebne varnostvene odredbe proti uvozu kužne bolezni. Zato bo odbor osrednjega čebelarskega društva predložil deželnemu zboru že v prvem zasedanju načrt deželnega čebelarskega zakona, ki bo obsegal tudi varstvene odredbe glede gnilobe, vsled česar bo menda vendar še nadalje dovoljen izvoz čebel v Nemčijo. Sicer bi bila kranjska kupčija z živimi čebelami do malega uničena.

~~~~~

Naše opazovalnice.

Poročevalec Jos. Verbič.

Mesečni pregled za november 1912.

Kraj	Učinek tehtanega panjů										Temperatura			Izletnih dni	Dni						
	Donos			Upad			Čist(a)		Najvišji donos	Dne	najvišja	najnižja	srednja mesečna		z dežjem	s snegom	s solncem			z vetrom	
	Mesečna tretjina						pre-bitek	po-raha									0	1/2	celi		
	1	2	3	1	2	3															
Ljubljana	—	—	—	40	15	25	—	80	—	—	14	—6	2·8	2	4	5	20	7	3	8	
Ilirska Bistrica	—	—	—	30	10	10	—	50	—	—	14	—4	3·9	2	6	3	6	10	14	15	
Kranj	—	—	—	.	.	.	—	.	—	—	10	—6	1	—	5	3	11	12	7	10	
Podgorje pri Kamniku	—	—	—	45	—	25	—	70	—	—	13	—6	3	2	4	3	13	9	8	17	
Struge pri Dobropoljah	—	—	—	50	10	30	—	90	—	—	11	—10	0·3	2	5	7	17	7	5	23	
Metlika	—	—	—	15	10	30	—	55	—	—	17	—4	3·8	1	11	3	13	15	2	19	
Štrlac pri Šmarjeti (Dol.)	—	—	—	95	—	45	—	140	—	—	15	—5	4	3	4	4	14	7	9	13	
Brojnica pri Nabrežini	—	—	—	40	20	30	—	90	—	—	19	2	9·8	24	10	—	10	4	16	25	
Sv. Duh na Ostrem vrhu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

„Učinek tehtanega panjú“ je naveden v dkg.

V novembru se je pričela za naše čebele prava zimska doba. Toplina zraka je padla večkrat nizko pod ničlo. Ozračje je bilo večinoma mirno, brezvetrno, zato je bila po dolinah gosta megla in malo solnca. — Čebelam ni bilo dosedaj še nikake sile. V začetku mesca so se še enkrat, tuintam tudi večkrat sprasile in otrebile. Sredi mesca pa je zapadel sneg in jim zaprl pot v prosto naravo. Hrane so imele še povsod dovolj. Porabile so ta mesec povprečno 82 *dkg*.

Ilirska Bistrica. Zimsko vreme: burja, mraz, sneg nastopili so že v prvi tretjini mesca. Pa kmalu se je spremenilo in postalo zopet tako gorko, da so čebele letele. Isto se je ponovilo v drugi tretjini. — Čebele sedijo na dobrih zalogah v najboljšem redu.

Žnideršič.

Kranj. November je bil za čebele neugoden. Ker ni bilo gorkih dni, niso mogle leteti. — Tehtati jih nisem mogel, ker sem bil službeno preveč vprežen.¹

Konjedič.

Podgorje pri Kamniku. Takoj v začetku novembra je pritisnil hud mraz in prekinil čebelne izlete. Zadnji je bil 6. novembra. Ako ne bo decembra še kakega izleta, bo zima za čebelice dolga.

Sallath.

Strlac pri Šmarjeti. (Dol.) V prvi tretjini so bili dnevi jasni in brila je ostra burja. Upada je bilo 95 *dkg*. Druga tretjina je bila oblačna, vlažna in padlo je nekaj snega. Teža panju se je povečala za 10 *dkg*. Tega v razpredelnici nisem zabeležil, ker bi bilo smešno poročati o donosu v času, ko čebele niso letele. Izlete smo imeli samo v zadnji tretjini mesca. Pri 8 in 9° C v senci so se prašili panji na opoldanski strani, pri 10° pa tudi na jutranji.

Fr. Gregorčič.

Iz Kozarij pri Ljubljani. Letošnje leto je 'bilo za čebelarje tukajšnje okolice eno izmed najslabših. Roji so bili zaradi jako slabe spomladanske paše kasni. Pri mnogih ljudstvih so se matice pri prašenju zaradi negodnega vremena poizgubile. Prašna ajda se v tukajšni okolici sploh ne seje, a od strniščne ajde se čebele tudi niso okoristile, ker je bilo ob času njenega cvetja skoraj ves čas slabo vreme, dež in pa nekako nenavadno hladno za tisti letni čas. Cena medu je bila, z ozirom na malo množino pridelka, pri trgovcih jako nizka.

V naši okolici so čebelarji, ki so v septembru svoj med prodali trgovcem po 76 h za *kg*, sedaj v novembru so bili pa že prisiljeni ga v satju po trgovinah po 1·80 K za *kg* nazaj kupovati. Tudi so že začele čebele nekaterim lakote mreti. — Vsak čebelar bi moral biti v čebelarsko društvo vpisan, da bi lahko dobil — če nima dovolj svojega medu — vsaj neobdačen

¹ Škoda! Zimsko gibanje tehtnice je tudi važno. Zadostovalo bi, ako bi jih stehali samo konec mesca.

Poročevalec.

sladkor, da bi svoje čebele v tako slabih letinah, kot je bila ravno letos, nekoliko ceneje preživel.

Fr. Verbič.

Brezovica pri Sv. Katarini. Naj nekoliko opišem, kako smo letos pri nas čebelarili. Prezimili smo dokaj dobro, pri spomladanskem pregledovanju sem našel v vseh panjih vse v redu. Pomlad je bila v začetku zelo lepa, čebele so brale na resju prav dobro, in nadejali smo se zgodnjih rojev; toda mrzli april nam je račune prekrizal. Borovnice, črešnje, in sadno drevje je bilo druga leta izborna paša, letos niso čebele zaradi mraza nič dobile. Prvi roj sem imel šele 12. junija. — V drugi polovici julija, je začel kostanj cvesti, čebele pa rojiti vse povprek. Roje sem združeval in jih tudi zabranjeval, ker me je izkušnja že izučila glede obilo poznih rojev. Kostanj se je izkazal letos srednje-dobrega. Polovica panjev se je preskrbelo za zimo. Vsem čebelarjem čebelarški pozdrav in boljšo letino!

Tomaž Plešič.

Kamniška čebelarška podružnica ima svoj redni občni zbor v nedeljo dne 22. decembra ob 9. uri dopoldne v gostilni pri „Petru“ v Kamniku z običajnim sporedom. Čebelarji, kakor tudi prijatelji čebelarstva se vabijo, da se zbora v obilnem številu udeleže. Sprejemali se bodo tudi novi udje.

N. Sallath, predsednik.

Čebelarška podružnica za Savinjsko dolino je priredila v tekočem društvenem letu šest podučnih predavanj na raznih krajih svojega delokroga. Predavatelja gg. Černej in Pikel sta prevzela času primerna predavanja ter se ozirala pri njih predvsem na želje in vprašanja čebelarjev dotičnega kraja. Za trud sta žela povsod splošno priznanje. — Ni ga pa bilo menda slaberega leta za čebelarje kot je bilo letošnje. Spomladansko pašo nam je uničil mraz. Pozebla je celo akacija, da ni bilo cveta. Poleti nas je edino rešil pravi kostanj, ki ga imamo malo bližje; a jo je bilo oddaljenejšim čebelarjem, kojim so bili edini up travniki; a tudi teh niso mogle čebele radi obilega deževja dovolj izkoristiti. Upali smo še na ajdo, ki je letos posebno dobro obetala. Začetkoma so še dobile nekaj na njej, a pozneje je pokazil vse dež in mraz. Ajdovega medu je bilo torej bore malo. Na jesen smo morali zato pridno združevati in pitati s sladkorjem, da smo podali dovolj zaloge za zimo, ki se je letos tako zgodaj začela. Letos se je pa res vse zaklelo proti čebelam. Lani smo upali — a letos smo skoraj obupali.

Mnogi naši udje so se pa udeležili kljub slabi letini čebelarške razstave v Celju ter dobili tudi lepa odlikovanja. Čast jim!

Ker se je občni zbor preložil na poznejši čas — vršil se bode bržkone šele na pomlad — vabim vse dosedanje društvenike, da nam ostanejo še tudi prihodnje leto zvesti. Kdor pa bi mislil izstopiti, mora to najpozneje do 15. januarja pismeno naznaniti društvu nemu blagajniku g. Andreju Pikel-u, Spodnja Ložnica pri Žalcu.

Društvenina se bode pobirala za prihodnje leto takole: Okoliš Št. Jur ob Taboru pobere g. Pepel; okoliš Št. Pavel pobere g. Pečar; okoliš Griže pobere g. Černej; okoliš Žalec pa g. Pikel. — Društvenina se naj plača najpozneje do konca januarja, ki se bode potem skupno odposlala g. Pikel-u, da jo pravočasno potem odpošlje na račun našega „Čebelarja“.

Tajnik.

Popravek. V zadnji številki „Čebelarja“ se je napravila pri lomljenju jako neljuba pomota. Prof. M. Pirnatov članek „Znanstveni, idealni in socialni pomen čebelarstva“ neha namreč na 191. strani z 28. vrsto, štetu od zgoraj navzdol. Vse drugo, kar je v tem članku od tod dalje spada k adj. A. Lapajnetovemu članku „K povzdigi našega čebelarstva“, pride za 9. zgornjo vrsto na strani 194. — Večina bralcev je gotovo že sama prišla na to pomoto, druge opozorimo nanjo s tem popravkom. Urednik.

Medica po nekem starem receptu. 20 litrov vode in 3 litre medu kuhaj v bakrenem kotlu eno do poldrugo uro ter napolni to raztopino nekoliko shlajeno v primeren sodec do vrha. Črez veho pokrij redko cunjico. Po 8 do 10 dneh prične medica vreti. Vsak dan se mora zalivati s prevreto vodo ali z že godno medico, da je sodec vedno poln. Po dveh do treh tednih se izvrši prvo vrenje, in ko medica ne meče več pen, se pretoči lahko v drug sodec; kalež ne sme vmes. Zdaj se jo pusti ležati še 14 dni z rahlo prslonjeno veho, in ko je medica popolnoma mirna, se voha zabije; posoda mora biti poina. Črez 4 do 6 tednov se godna medica napolni v steklenice, ki se dobro zamaše ter pokonci stoječe shranijo v hladni kleti. Medice naj manjka za tri prste do vrha, in je dobro, da se zamaški tudi zapečatijo.

Iz spodnještajerskega čebelarskega društva.

Občni zbor »Spodnještajerskega čebelarskega društva« se je vršil dne 10. septembra ob 2. uri popoldan v dvorani Narodnega doma v Celju. Navzočih je bilo lepo število čebelarjev iz vseh pokrajin Spod. Štajerskega, ki so prihiteli ta dan k otvoritvi čebelarske razstave v Celje. Točno ob določeni uri otvori g. predsednik občni zbor ter v prisrčnih besedah pozdravi mile goste s Kranjskega in Hrvaškega ter vse navzoče čebelarje. Nariše v kratkih potezih razvoj društva v minule desetletju ter pozove tajnika, da poda svoje poročilo. (Objavljeno v X. številki Čebelarja.)

O denarnem prometu v minulem letu poroča g. blagajnik: Dohodkov je bilo do dne 10. sept. 1912 2200·27 K, stroškov 1972·— K, tedaj prebitka 228·27 K. Ker je društvo posodilo razstavljalnemu odboru dne 21. avgusta vsoto 850 K, je stanje premoženja 1078·27 K. Občni zbor odobri blagajniško poročilo ter na predlog pregledovalcev računov izreče blagajniku absolutorij.

Na predlog g. Mirnika se izvoli zopet ves stari odbor.

Preden se zborovanje sklene, izroči g. predsednik s preprostimi, a v srce segajočimi besedami navzočemu g. Jurančiču o priliki njegove petdesetletnice in njegovega 10 letnega neumornega delovanja v prid društva, krasno od spodnještajerskega čebelarkega društva podarjeno mu zlato žepno uro, želeč, da bi mu, kakor je to danes vseh navzočih čebelarjev srčna želja, kazala vedno in povsod le srečne in vesele ure.

A. Sivka, tajnik.

Odborova seja

dne 11. decembra 1912.

Gospod prof. Verbič je pismeno naznačil izstop iz vodstva ter obenem odlaga vodstvo opazovalnic.

Odbor sklne soglasno, da vzame odstop z obžalovanjem na znanje ter se gosp. profesorju zahvali za vsestransko in uspešno društveno delovanje.

Preč. gospoda Andreja Kalana, vodjo Marijanišča, se naprosi, da prevzame vodstvo opazovalnic.

Prečitajo in rešijo se razni dopisi.

Odbor sklne soglasno, da se skliče izredni občni zbor dne 31. t. m. ob 10. uri popoldne v abstinenčni gostilni v „Unionu“. Dnevni red: Povišanje članarine.

Prihodnja odborova seja se določi na dan 30. decembra.

Listnica uredništva.

Vsem, ki ste na katerikoli način v zvezi s „Čebelarjem“ **srečno in veselo novo leto!**

MALA NAZNANILA.

Pod tem naslovom objavljamo ponudbe članov brezplačno, to pa le **dvakrat v letu.**

Slikam končnice za panji, kranjčice po 20 v., 40 v. in 60 v., Gerstungove pa po 80 v. in 1 K, Frančišek Zobavnik, Šmarca 57, Kamnik, Kranjsko. 2—2

Na prodaj je 200 kg garantiranega ajdovega medu po K 1.50 kilogram. Janez Kovačič, čebelar na Vrhu, p. Št. Jernej, Dolenjsko. 2—2

Med, ajdov, trčan, garantiran pitanec, 6 kg K 8.40, poletni 6 kg K 12.— s posodo vred. Med je bil na celjski razstavi odlikovan. 2—2

Proda se par sto kg jamčeno pristnega točenega čebelnega medu 1 kg po K 1.50. Raspošilja se po povzetju nad 5 kg. Posoda se zaračuni po lastni ceni. Josip Novak, čebelar v Notranjih Goricah pošta pri Ljubljani. 2—2

100 kg čistega medu, ajdov in rožni skupaj proda po 2 K kg Jakob Ferenc v Turjancih, pošta Radenci, Štajersko. 2—2

Petelin italijanske pasme odlikovan na l. perutninar. razstavi, mlad, se ceno proda v šoli v Zalogu pri Ljubljani. 2—1

OBČNI ZBOR

Kranjske čebelarke zadrage v Ilirski Bistrici, registrovane zadrage z omej. jamstvom v likvidaciji.

vršil se bode **dne 25. decembra 1912** ob 2. uri popoldne v pisarni tovarne testenin v Ilirski Bistrici.

Dnevni red: 1. Odobritev likvidacijskega računa, 2. Sklepanje o porabi preostanka čistega premoženja, 3. Čitanje revizijskega računa in ukrepi vsled istega, 4. Sklepanje o prošnji za izbris zadrage, 5. Določitev osebe, ki bo hranila knjige.

Anton Žnideršič, likvidator.

Udnina (2 K) in reklamacije naj se pošiljajo upravništvu „Slovenskega Čebelarja“ v Ljubljani, dopisi in članki za list pa uredniku „Slovenskega Čebelarja“ Fr. Rojnu, nadučitelju v Šmartnem pri Kranju.

Odgovorni urednik Mihael Rožanec. — Lastnik „Slovensko čebelarstvo“.

Tisk J. Blasnikova naslednikov v Ljubljani.